

Hordószámra hordják haza a kutak vizét

Városi közkifolyók magáncélokra

Nyáron csúcsra jár a több mint száz szegedi közkifolyó. A házótról üzemeltetett közterületi kutakat nemcsak ivóvízként használják, hanem sokan ezzel locsolnak és főznek is.

Szeged területén jelenleg 112 közkifolyót üzemeltet a Szegedi Vízmű, ez azt jelenti, némi túlzással, hogy minden második-harmadik utcáson találunk kultéri kutat. A városban ezeken kívül 27 ivókút is működik, ezeket a Szegedi Környezetgazdálkodási Kht. üzemelteti. Utánajártunk, vajon használják-e, kik és mire – a közkifolyókat?

Mustránkat Móravároson kezdtük. A Móra utcában három kutat is találtunk, ám hiába időztünk valamennyinél legálább negyed órát, egyiket sem használták. Néhány saroknyira, a Remény utcában ugyanez volt a helyzet, a kutak magányosan várták, hogy végre vizet pumpáljanak belőlük – hiába.

A rókusai városrészben viszont, a Hunyadi tér környékén, több kútból is folyt a víz. Az Árvíz ut-

ca sarkán Török Bálintné éppen két vizestartályt és egy locsolókannát töltött tele. A rokkantnyugdíjas asszony nyolc éve lakik a környéken, de csak alig néhány hónapja fedezte fel a kifolyót.

– Locsolásra és mosogatásra használom a vizet, de főzni nem merek vele – mondta, miközben az egyik kezével a vizet pumpálta. Egy fordulóval húsz liter tud hazavinni, ezért naponta ötször-hatszor fordul. – A háromhavi számlán öt-hatezer forintot is spórolok, ami rengeteg ahhoz képest, hogy harminc év után összesen 23 ezer 60 forint nyugdíjat kapok – árulta el a spórolás okát. Megtudtuk tőle, hogy sokan viszik az ingyenvizet. Akadnak olyanok is, akik húzós kocsival, hordószámra hordják haza.

Néhány perccel később két fiatal a kutyáját itatta ugyanennél a kútnál. A blöki nagykort nyaldosott a vízből, a fiúk azonban nem kortyoltak. A csahos gazdája, Szentesi Norbert gyakran megáll ennél a kútnál, hogy a négy lábujja kibírja hazáig a trappolást. Norbi barátja, Balogh Ádám maga is gyakran kortyolgat a kút vizéből, miközben Tarjánból hazafelé tart.

Egy sarokkal arrébb, az Óthalom és a Francia utca kereszteződésénél egy férfi mosta az arcát. Kerékpárral jár be a városba Sándorfalváról, így a több mint tíz kilométeres kerekezés után ráfért a frissítés. – Örült meleg van, gondoltam, megmosom az arcom, de nem ittam a vízből, mert nem jó az íze – állította Kun Szabó József. Gyözködtek, hogy a kút a vízhalózatra van kötve, nem lehet baj a víz minőségével. Végül, némi unszolásra mégis kortyolt néhányat. – Tényleg iható, Sándorfalván sokkal rosszabb minőségű – tette még hozzá a bútorasztalos férfi.

Gyorsan tele is töltötte a félliteres műanyag palackját, hogy legyen nála kéznél folyadék, ha megsomjazik.

HORVÁTH LEVENTE

Félmilliárd forintból újjászületik a Szent István téri szecessziós palota

Eltűnik egy szégyenfolt

Jövő tavaszra helyreállítják a Szent István tér sarkán álló lepusztult szürke lakótömböt. Az idén kilencvenöt éves Móricz-ház kétszer cserélt gazdát az utóbbi hónapokban. Új tulajdonosai, miközben üzleteket, irodákat, lakásokat építtetnek, jó néhány meglepetéssel szembesülnek.

MUNKATÁRSUNKTÓL

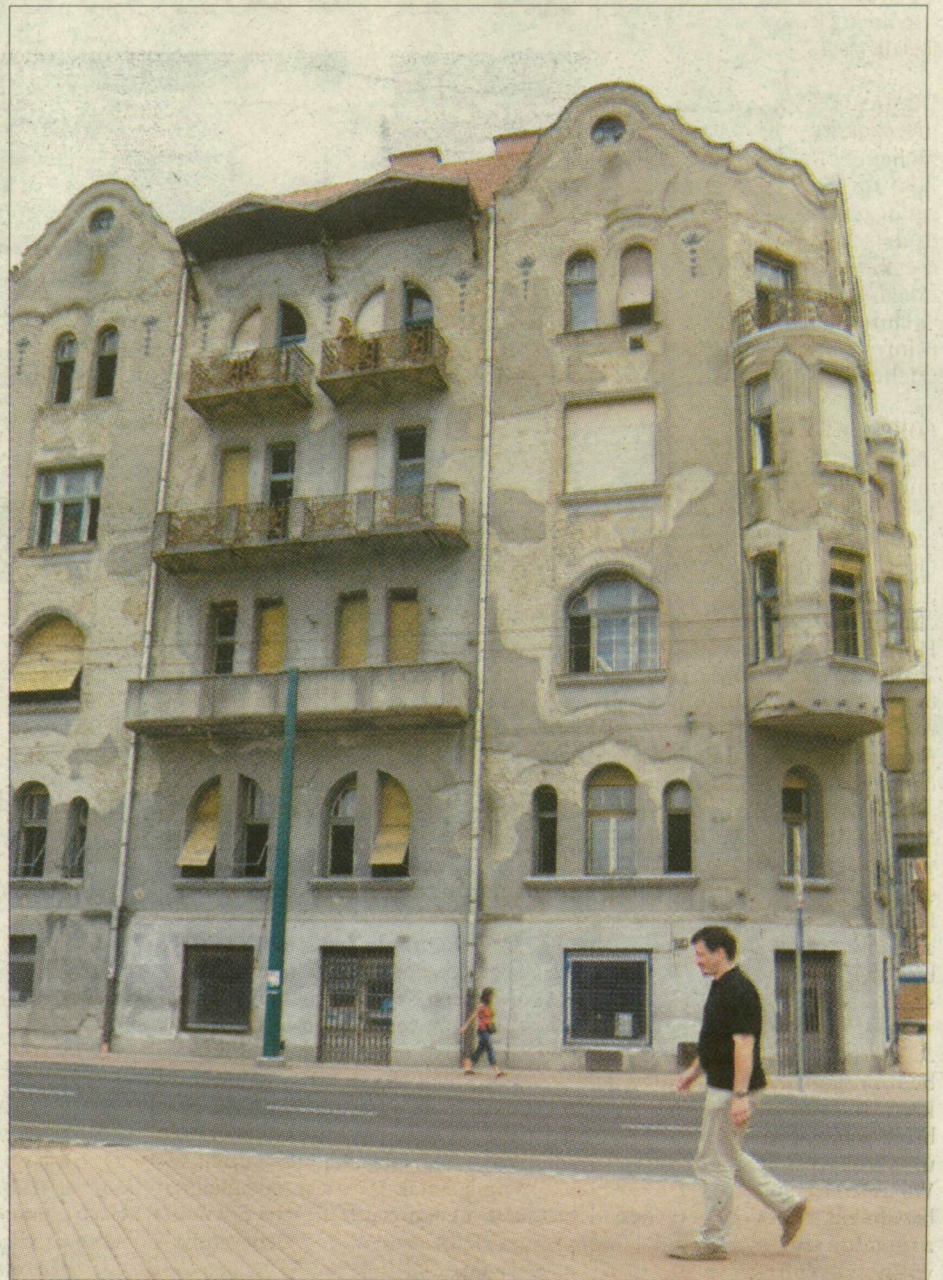
A szegedi önkormányzat tavaly nyáron adta el a Szent István tér és a Szent Mihály utcai sarkán álló lepusztult szürke műemlékpalotát 126 millió forintért a fővárosi székhelyű Metty Kft.-nek, felújítási kötelezettséggel. Az 1640 négyzetméter alapterületű házról a cég vezetője akkor elmondta: az aljába bankot terveznek, fölé lakásokat. Aztán csend borult az elhanyagolt szecessziós épületre. Átadták ősszel a felújított Szent István teret, nemrég a kispiacot is. Az ütött-kopott saroktömböt a minap vették birtokukba az építők.

A Szent Mihály utca 9. szám alatti Móricz-házat a budapesti székhelyű Első Magyar Beruházási Zrt. vásárolta meg a Metty Kft.-től, és külön céget alapított a felújítására Móricz-ház Kft. néven – tájékoztatót a részvénytársaság egyik név nélkül nyilatkozó vezetője. (A cég másik szegedi beruházásáról a napokban írtunk: a Gabona Transz Zrt.-nek épített a Kálvária sugárúti ipari parkban két és fél milliárdért agrárfeldolgozó bázist.) A vételárral együtt félmilliárd forintot költenek a Móricz-házra. Eleget tesznek felújítási kötelezettségüknek, kívül-belül korszerűsítik a műemlékpalotát, eladásra. A korábban említett bankkal nem sikerült megállapodniuk, helyette alul három üzletet alakítanak ki, fölette három irodát, három emeleten pedig kilenc lakást építenek. A tizenkét emeleti lakás, illetve iroda közül hét már elkelt.

Szegediek dolgoznak a Móricz-ház rekonstrukcióján. A beruházó Hajós Tibor építész-tervezőt bízta meg, hogy az eredetileg 1910-ben Raichle József Ferenc által tervezett és két év alatt fölépített szecessziós ékszerdobozt újjáélessze, a kiviteli munkákat a Ferroép Zrt. végzi. A renoválás kutatással kezdődött, sok a homályos részlet. Kérdéses például az egykori megrendelő személye, mert felmerül Móricz József posta- és távírdatiszt neve mellett bizonyos Faludié is, aki óvóhelyet rendezett be itt, sőt felbukkan a Pillich család nyoma is. Hajós Tibor elmondta, nem egyeznek a fennmaradt alaprajzok a megvalósult épületével, nem találták meg a homlokzat eredeti színét sem. A földszintből alagsor lett, mert a teret föltöltötték, emiatt

MAJOLIKA JELLEMZI A MESTERT

Raichle József Ferenc (1869–1960) vajdasági építész, tervező mindössze öt éven át élt és dolgozott Szegeden 1907 és 1912 között. Lechner Ödön mellett az ő épületeit jellemzik leginkább a Zsolnay-majolikadíszek. Építésvezetője volt a Vörösmarty utcai iparkamara székháznak (később Bartók művelődési ház) és a rókusai templomnak. Ő tervezte a Schäffer-házat a Gyertyámos utca 4.-ben, a Vastagh-házat a Bercsényi utca 17.-ben, a kiskörúti Gróf-palotát, és saját családjának álmodta meg a mai Ságvári-gimnázium sarki tömbjét, amely az idén kapott műemléki védelmet. Szegedről elkerülve már csak katonai létesítményeket tervezett.

Régi felvétel híján kép a közelmúltból: ilyen volt a Móricz-ház

Fotó: Frank Yvette

ha belépünk, lefelé vezet az út. Gázzal világítottak, megvannak a csövei, de a cserépkályháknak, amikkel fűtöttek, nyoma veszett. Akárcsak a liftnek, amit ugyan betervezték és oda is szállítottak, de nem szereltek be. A szerkezetnek pedig a második világháború idején lába kelt. Az ötvenes években az ingatlankezelő vállalat kis bérlakásokra szabdalta

a nagypolgári otthonokat, lemeszelték a színes falakat, bevakolták az eredeti homlokzatot, nem kímélve a majolikadíszítéseket sem. Ezeket állítja most vissza a Ferroép Zrt.

Eredeti nyomok híján a Móricz-ház külsejét Szőgi László színdinamikai szakmérnök „sivatagi vörösbő, leheletnyi sárgás árnyalattal” állapította meg. Nemesi Pál, a kivitelező vezérigazgatója elmondta, cserélik a borzasztóan lepusztult födémeket, a tetőt, elűntetik a „lichthofokat”, a cselédvéceket, hogy komfortos új lakásokat alakíthassanak ki – jövő március végére. Panorámaliftet szerelnek be, újragyártatják a homlokzati és kerámiadíszeket. Egyetlen kis belső szobát restaurálnak teljesen az irodák emeletén, ahol a legtöbb festett faldekoráció megmenthető.

Akadnak, akik csak a szomjukat oltják a köztéri kutak vizéből

Fotó: Schmidt Andrea

Tarjánban egy háztömbnyi lakó nem tud a lakása közelében megállni

Kitaposott autót a parkon keresztül

Vannak a kutyások és a nem kutyások, továbbá vannak az autósok és a nem autósok. Tarjánban a Piroska téren az előbbieket azt sérelmezik, hogy az utóbbiak a parkon és a játszótéren vágnak át a gépkocsikkal, és a fűvön várokoznak. A tanulság: ha lenne elegendő parkoló, nem lenne probléma.

A Budapesti körút 8–16. számú ötszintes szalagházban annyian laknak, mint egy kisebb baranyai településen. Közel kétszáz családnak, ha optimisták vagyunk, 60–80 autósoknak nincs hol parkolnia, mivel negyven évvel ezelőtt nem gondolkodtak előre a tervezők. A ház előtt, a körúton ugyanis tilos megállni, az épület mögött pedig, a Hűvelky és a Szamos utca által határolt területre, a Piroska térre parkot, játszótérrel építettek.

Az autósok legközelebb kétszáz méterre, vagy a Szamos utcában, vagy a Csongor téren állhatnának meg, ha a fejükre ejtették volna őket. De nem ejtették, így szépen áthajtanak a parkon, a már jócskán kitaposott nyomvonalon a házhoz, ott kipakolják a nehezét, a zsák krumplit és a bevásárlókocsi tartalmát, s vagy maradnak, vagy visszavonulnak.

Ezeket az autósokat nagyon nem szeretik azok, akik gyerekekre vigyáznak,

mint például az egyik kezével babakocsi-fogantyút, a másikkal porázt tartó nagypapa sem, aki szerint nincsenek biztonságban az autósoktól. Nevét nem mondta, nem akar háborúit, mint ahogy a 16/A számú ház földszintjén lakó nő sem. Pedig még azt is megmu-

tatta felháborodásában, hogy éjszakánként a Budapesti körút felől feljönnek a kocsik a járdára, s az ablak alatt, a zöldben állnak meg. Természetesen csak név nélkül volt hajlandó nyilatkozni. Kató Sára viszont, aki a 12/B-ben lakik, elmondta, hogy ez egy

lehetetlen helyzet. Nem jó, hogy a parkban állnak az autók, de megérti, évente egyszer-kétszer ő is kénytelen ilyen lépésre vetemedni.

Beszéltünk egy házaspárral is, akik éppen nehéz csomagokat cipeltek – de nem messziről, csak a közeli áruházból jöttek. Elmondták, korábban ők is tartottak autót, és kinszenvedés volt a parkolás. Azt még csak elnézi a többi lakó, ha mentőt kell hívni, vagy költözés miatt állnak a parkba a kocsik, de amúgy felháborítónak tartják.

Információink szerint a közterület-felügyelő is elnézők, egyrészt ismerik a problémát, másrészt a tettenérés is nehéz. Más lenne a helyzet, ha a Stefániára, vagy a Széchenyi téri zöldbe hajtana be egy autót. Tarján viszont nincs szem előtt.

F. K.

MAJD HA ÁTÉPÍTIK

Beszéltünk Kenyeres Lajossal, a terület önkormányzati képviselőjével, aki elmondta: egy javaslat szerint fémcsövekkel le lehetne zárni a parkot, hogy ne hajthassanak be az autók, ezt azonban a környezetgazdálkodási kht. nem helyezte. A kerítés akadályozná a mozgásukat, a fűnyírást. A képviselő szerint: majd amikor ez a terület is sorra kerül a tarjáni rekonstrukcióban, az átépítésnél figyelembe veszik a lakók panaszait.

Autó a tilosban. Sokan vágnak keresztül a zöldön

Fotó: Frank Yvette

Védik a plébániát

Csaknem két éve uniós és városi támogatással újult meg a márkó-újvárosi templom tetőzete. Az épület állapota azonban azóta sem javult, ma már a templom teljes rekonstrukcióra szorul a plébániával – tájékoztatót Varga Attila plébános, aki kérte: az egész épület-együttest helyezze védelem alá.

Pontosan még fel sem mértük, hogy mekkora beruházásra lenne szükség, a helyzetről sokat elárul, hogy évek óta folyamatosan feláz a falak, amit nem indokolna a százéves kor sem, hiszen jó pár, ennél is idősebb plébánia áll a környéken, és egyik sincs ilyen rossz állapotban. Persze a műemléki védelemnek vannak hátültetői is, hiszen így mindennemű változtatáshoz az illetékes hatóság beleegyezését kell kérni, de meg kell próbálni, hiszen nagyon fontos, hogy a hitéletet ne ilyen rossz körülmények között kelljen megélnünk – foglalta össze a plébános.

A város képviselő-testülete védelem alá helyezte a plébánia épületét is. A kezdeményezést támogatta a város építészeti szakembere, Varga Imre. Amennyiben a testület rábólint, szeptember elsejével kerül védelem alá az egész épületegyüttes.